

22.08.2024

KULTTUURI- JA VAPAA-AIKALAUTAKUNNAN KULTTUURI- JA KIRJASTOJAOSTO

ESITYSLISTA

5 - 2024

KOKOUSKUTSU

Kokousaika 22.08.2024 klo 16:15

Kokouspaikka Fredriksberg, B-talo (Konepajankuja 3, 2. kerros)

Käsitellään Tällä esityslistalla mainitut asiat

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan kulttuuri- ja kirjastojaosto

---

22.08.2024

Asia	Sivu
1 Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen sekä pöytäkirjan tarkastajien valinta	1
2 Esitys kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnalle kulttuurin laitosavustuksista vuodelle 2025	2
3 Taide- ja kulttuuriavustusta saaneiden toimijoiden tilinpidon tarkastus koskien vuotta 2022	10
4 HAKA-palkintorahastosta myönnettävä kulttuuriperintöpalkinto 2024	14

22.08.2024

Asia/1

1

Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen sekä pöytäkirjan tarkastajien valinta

Päätösehdotus

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan kulttuuri- ja kirjastojaosto toteaa kokouksen laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan kulttuuri- ja kirjastojaosto valitsee pöytäkirjantarkastajiksi jäsenet Fardoos Helal ja Mikko Leisti sekä varatarkastajiksi jäsenet Lotta Backlund ja Otto Kylmälä.

Esittelijä

puheenjohtaja
Sirpa Asko-Seljavaara

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

22.08.2024

Asia/2

2

Esitys kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnalle kulttuurin laitosavustuksista vuodelle 2025

HEL 2024-009410 T 02 05 01 00

Esitysehdotus

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan kulttuuri- ja kirjastojaosto päättää esittää kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnalle, että se esittäisi kulttuurin laitosavustuksia vuoden 2025 Helsingin kaupungin talousarvioon seuraavasti:

Kulttuurin laitosavustukset	Avustus 2024	Haettu 2025	TAE 2025
HAM Helsingin taidemuseo-säätiö sr	6 151 000	6 335 000	6 335 000
- toiminta-avustus	6 118 000	6 300 000	6 300 000
- vuokra-avustus	33 000	35 000	35 000
Helsingin teatterisäätiö sr	14 175 000	14 376 000	14 106 000
- laina- ja korkoavustus	5 099 000	4 862 000	4 862 000
- toiminta-avustus	5 845 000	6 295 000	6 025 000
- vuokra-avustus	3 231 000	3 219 000	3 219 000
Suomen kansallisooppera ja -baletti sr	3 694 000	3 694 000	3 694 000
- toiminta-avustus	3 694 000	3 694 000	3 694 000
UMO-säätiö sr	940 000	1 573 400	965 000
- toiminta-avustus	940 000	1 573 400	965 000
Kaikki yhteensä	24 960 000	25 978 400	25 100 000

Kulttuuri- ja kirjastojaosto tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Esittelijän perustelut

Vuoden 2025 kulttuurin laitosavustusten haku päättyi perjantaina 26.4.2024.

Kulttuuri- ja kirjastojaosto antaa laitosavustuksia koskevan ehdotuksensa kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnalle sisällytettäväksi vuoden 2025 Helsingin kaupungin kulttuurin ja vapaa-ajan toimialaa koskevaan talousarvioon.

Kulttuuri- ja kirjastojaosto tekee laitosavustuksia koskevan lopullisen oikaisukelpoisen päätöksen joulukuun 2024 kokouksessaan. Kulttuurin laitosavustuksia koskevien hakemusten käsittelyprosessi toteutetaan Helsingin kaupungin hallintosäännön, avustuksia koskevien päätösten ja ohjeiden sekä kaupunginkanslian ohjeiden mukaisesti. Päätöksissä noudatetaan myös kaupungin kulloinkin voimassa olevia avustusohjeita ja säännöksiä.

Avustustoiminnassa noudatetaan Euroopan unionin valtiontukia koskevia säädöksiä ja Helsingin kaupungin avustusten yleisehtoja (kaupunginhallitus 28.10.2019, § 723). Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta on päättänyt kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan yhteiset avustusperiaatteet 12.12.2023, § 178. Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan kulttuuri- ja kirjastojaosto on hyväksynyt kulttuurin avustuslajit ja arviointiperusteet 17.5.2022, § 16. Lisäksi avustustoiminnassa noudatetaan kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan 15.3.2022, § 47 päättämiä periaatteita koskien Helsingin kaupunkia velvoittavia pakotteita.

Laitosavustuksia koskeva lausuntoehdotus on linjassa strategian mukaisen käyttötalouden kehityksen vastuullisuusperiaatteen kanssa. Tämän periaatteen mukaisesti toimijoiden yhteisen kasvun ylärajan ei lähikohtaisesti tule korot ja lyhennykset mukaan lukien ylittää 3,1 % verrattuna edellisen vuoden avustustasoon. Esitetyt avustusmäärärahojen tarkistusehdotukset on lausunnossa perusteltu. Avustukset ovat harinnanvaraisia.

Helsingin kaupungin laitosavustusta saavista toimijoista Helsingin teatterisäätiö sr ja UMO-säätiö sr ja ovat esittävän taiteen valtionosuusjärjestelmän (VOS piirissä). Vuoden 2025 osalta hakijat ovat tehneet arvioita ja varautuneet VOS-osuuteen kaavailtuihin leikkauksiin. Opetus- ja kulttuuriministeriö ei ole vahvistanut vuoden 2025 esittävän taiteen valtionosuusrahoitusta. Tässä esityksessä ei ole otettu huomioon mahdollisia VOS-rahoituksen muutoksia.

Keskeiset muutokset vuoteen 2024 verrattuna

Kulttuurin laitosavustuksiin esitetään yhteensä 25 100 000 euroa, joka on 140 000 euroa (0,6 %) enemmän kuin vuonna 2024. Vertailukelpoinen toiminta-avustusten nousu ilman Helsingin teatterisäätiö sr:n vuosittain muuttuvia laina- ja vuokra-avustuksia sekä Suomen kansallisooppera ja -baletti sr:n avustusta on yhteensä 387 000 euroa (3 %). Helsingin taidemuseosäätiö sr:n tilakustannukset on museokaupan tilakustannuksen osuutta lukuun ottamatta sisällytetty toimialan talousarvioon.

HAM Helsingin taidemuseosäätiö sr

22.08.2024

HAM Helsingin taidemuseosäätiö sr:n avustukseksi esitetään 6 335 000 euroa, josta toiminta-avustuksena 6 300 000 sisältäen seuraavan Helsinki Biennalen (2025) jaksotetun kustannuksen sekä museokaupan vuokra-avustusosuuden 35 000 euroa.

Avustusta esitetään nostattavaksi 184 000 euroa (+3,0 %). Lisäsesitykseen vaikuttavat työehtosopimuksen neuvottelutulosten palkkavaikutukset, useisiin kustannuseriin vaikuttava kustannustason nousu, sekä arvonlisäveron tulossa oleva korotus.

Vuokra-avustuksen muodostaa arvonlisäveron piiriin kuuluva museokauppa, jota vuokraa kiinteistön omistaja Niam Oy. Taidemuseosäätiö sr:n Tennispalatsissa ja Kokoelmakeskuksessa sijaitsevien toimitilojen tilakustannukset ovat arvonlisäveron piiriin kuuluvaa museokaupan toimintaa lukuun ottamatta museolle vastikkeetonta ja sisältyvät toimialan talousarvioon.

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta päätti osaltaan 21.6.2022 taidemuseon säätiöittämisestä. Tässä yhteydessä säätiön yleiskatteellisen toiminta-avustuksen tason tarpeeksi arvioitiin tuolloin olevat käynnistysvaiheessa noin 5,9 milj. euroa vuodessa. Avustustasoa arvioitaessa todettiin kuitenkin, että säätiön etujen realisoituminen ja tulorahoituksen vakiintuminen veisi 3-5 vuotta ja että tulotason vakiinnuttua tarkastellaan kaupungin avustustasoa uudelleen. Tässä tarkastelussa otetaan myös huomioon kaupungin omistaman taidekokoelman (mukaan lukien julkisen taiteen kokoelma) ja siihen liittyvien kustannusten kasvu.

Vuosi 2024 on ollut taidemuseosäätiön toiminnan toinen todellinen säätiömuotoinen toimintavuosi ja säätiön täysimääräinen tehtäväkuva, kokoelmanhoidon vastuut ja yhteistyökumppanuuksien rakentaminen koronan jälkeisessä ajassa eivät ole vielä vakiintuneet.

Helsingin teatterisäätiö sr

Helsingin teatterisäätiö sr:n avustukseksi esitetään 14 106 000 euroa, josta toiminta-avustuksena 6 025 000 euroa, laina-avustuksena 4 862 000 euroa ja vuokra-avustuksena 3 219 000 euroa. Avustusta esitetään kokonaisuutena laskettavan 69 000 euroa (-0,5 %).

Helsingin teatterisäätiön sr:n toiminta-avustusta esitetään nostettavaksi 180 000 euroa (+3,1 %). Lisäsesitykseen vaikuttavat työehtosopimuksen neuvottelutulosten palkkavaikutukset, useisiin kustannuseriin vaikuttava kustannustason nousu, sekä arvonlisäveron tulossa oleva korotus.

Laina-avustuksen lasku on 237 000 euroa (-4,6 %). Avustus kattaa teatteritalon ja teatteritekniikkaan liittyvän peruskorjauksen lainojen lyhennykset korkoineen. Vuokra-avustuksen lasku on 12 000 euroa (-0,4 %). Nämä rahoitusosuudet vastaavat niiden todellisia kustannuksia. Teatterisäätiön muun tulorahoituksen ydin muodostuu valtionosuuksista ja oman toiminnan tuotosta eli lipputuloista.

Helsingin teatterisäätiö sr:n investointitarpeen osalta on tarkoituksenmukaista käydä erillinen valmistelu kaupunginkanslian kanssa kaupungin investointien rahoittamisen periaatteiden mukaisesti.

Suomen Kansallisooppera ja -baletti sr

Suomen Kansallisooppera ja -baletti sr:lle esitetään avustuksena 3 694 000 euroa, joka on euromääräisesti samaa tasoa kuin vuonna 2024. Helsingin rahoitusosuus perustuu pääkaupunkiseudun kaupunkien tekemään rahoitussopimukseen kaupunkien osallistumisesta oopperan käyttökustannuksiin vuodesta 2014 lukien. Tämän lisäksi kaupungeilla on yhteistyötä koskeva puitesopimus ja vuosittain vahvistettava yhteistyösopimus. Kukin rahoitukseen osallistuva kaupunki tekee oopperan kanssa oman erillisen sopimuksensa.

Käyttökustannuksia koskevan rahoitussopimuksen mukaan kaupungit maksavat avustuksen Suomen Kansallisooppera ja -baletti sr:lle vuoden 2012 avustuksen suuruisena alennettuna yhdellä (1) prosenttiyksiköllä. Kukin kaupunki vastaa omasta avustusosuudestaan, joka on Helsingin kaupungille 68,9 %, Espoon kaupungille 21,2 %, Vantaan kaupungille 8,8 % ja Kauniaisten kaupungille 1,1 %. Sopimus jatkuu viisivuotiskauden 1.1.2023–31.12.2027 alkaen koska sopijapuolet eivät ole muuta ilmaisseet 31.12.2022, seuraava viisivuotiskausi jatkuu ilman erillistä ilmoitusta vastaavalla tavalla 31.12.2026 jälkeen.

Puitesopimus määrittelee yhteistyön alueiksi muun muassa taidekasvatushankkeet, pienimuotoiset oopperaproduktiot ja konsertit sekä tilojen käyttöön ja viestintään liittyvää yhteistyötä. Nämä yhteistyön muodot määritellään tarkemmin vuosittain vahvistettavassa toimintasuunnitelmassa.

UMO-säätiö sr

UMO-säätiö sr:lle esitetään avustuksena 9 650 000 euroa. Esitys on 25 000 euroa (2,7 %) enemmän kuin 2024. Lisäsesitykseen vaikuttavat työehtosopimuksen neuvottelutulosten palkkavaikutukset, useisiin kustannuseriin vaikuttava kustannustason nousu, sekä arvonlisäveron tulossa oleva korotus.

Valtiontukiarviointi

Avustusta saavien tahojen osalta on tehty valtiontukiarvioinnit. Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 107 (1) mukaan, jollei perussopimuksissa toisin määrätä, jäsenvaltion myöntämä taikka valtion varoista muodossa tai toisessa myönnetty tuki, joka vääristää tai uhkaa vääristää kilpailua suosimalla jotakin yritystä tai tuotannonalaa, ei sovellu sisämarkkinoille, siltä osin kuin se vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan.

HAM Helsingin taidemuseosäätiö sr

HAMin säätiöimisen ensimmäisen vaiheen valtiontukitarkastelussa on arvioitu, ettei taidemuseosäätiön harjoittama toiminta ole siirtymäkauden aikana luonteeltaan taloudellista eikä säätiön perustamisvaiheen rahoitukseen siten katsottu sisältyvän SEUT 107 (1) artiklan mukaista valtiontukea. Säätiön toiminnan taloudellista luonnetta on kuitenkin syytä arvioida uudelleen siirtymäkauden päätyttyä ja säätiön varsinaisen toiminnan alkaessa. Valtiontukiarviointi on tehty kaupunginkanslian oikeuspalveluissa.

EU:n komissio on todennut, että kulttuurin ja kulttuuriperinnön suojelun ja säilyttämisen alaan kuuluu monenlaista toimintaa, esimerkiksi museoita, arkistoja, kirjastoja, kulttuurikeskuksia, teattereita, historiallisia paikkoja ja rakennuksia sekä käsityöperinnettä. Erityisen luonteensa vuoksi tiettyjen kulttuurin-, kulttuuriperinnön- ja luonnonsuojeluun liittyvien toimien voidaan katsoa olevan ei-taloudellisia. Tällöin näiden toimintojen julkinen rahoittaminen ei myöskään ole valtiontukea (käsitiedonanto, kohdat 33–34).

Komissio katsoo käsitiedonannossaan, että julkiselta rahoittamiselta puuttuu taloudellinen luonne, kun se kohdistuu sellaiseen kulttuuria ja kulttuuriperintöä suojelemaan ja säilyttävään toimintaan, joka on maksutta avoinna suurelle yleisölle. Toiminnan luonnetta ei muuta taloudelliseksi se, jos kävijät joutuvat maksamaan rahallisen korvauksen, joka kattaa vain murto-osan todellisista kustannuksista, sillä maksua ei voida katsoa todelliseksi korvaukseksi tarjotusta palvelusta (käsitiedonanto, kohta 34).

Lisäksi monet kulttuurin ja kulttuuriperinnön suojeluun tähtäävät toimet sulkevat luonteensa vuoksi pois todellisten markkinoiden olemassaolon. Tällaista toimintaa voi olla esimerkiksi sellaisen julkisen arkiston ylläpito, jossa säilytetään asiakirjojen ainoita kappaleita. Komission näkemyksen mukaan myös tällainen toiminta on ei-taloudellista (käsitiedonanto, kohta 36).

22.08.2024

Omistajastrategialuonnoksen mukaan säätiö kuuluu kaupungin muihin kuin markkinaehtoisesti toimiviin tytäryhteisöihin ja sen tehtävänä on nykyaikaisen kansainvälisesti arvostetun taidemuseon ja taidemuseotoiminnan ylläpitäminen ja kehittäminen sekä Helsingin vetovoimaa kansainvälisenä kuvataidekaupunkina vahvistavien kuvataidehankkeiden, kuten Helsinki Biennaalin, toteuttaminen. Säätiön tarkoituksena ei ole tuottaa voittoa ja sen tuloista noin 85 % on arvioitu koostuvan julkisista tuista. Siten voidaan katsoa, että säätiön pääasiallisessa toiminnassa ei ole kyse taloudellisesta toiminnasta.

Säätiö ylläpitää lisäksi myös Tennispalatsissa sijaitsevaa museo-kauppaa, jonka toimintaa voidaan ainakin lähtökohtaisesti pitää taloudellisena. Valtiontukisääntelyn mukaan pääsääntöisesti, jos tuensaaja harjoittaa sekä taloudellista että muuta kuin taloudellista toimintaa, tuen myöntäjän on varmistettava, että muulle kuin taloudelliselle toiminnalle annettua julkista rahoitusta ei käytetä taloudellisen toiminnan ristiintuokemiseen.

Jos kuitenkin kyseessä on infrastruktuurin sekakäyttö siten, että infrastruktuuria tai muuta resurssia käytetään lähes yksinomaan muuhun kuin taloudelliseen toimintaan, komissio on katsonut, että sen rahoitus voi jäädä kokonaisuudessaan valtiontukisääntöjen soveltamisalan ulkopuolelle. Tällöin edellytetään, että infrastruktuurin taloudellinen käyttö on pelkästään liitännäistoimintaa eli toimintaa, joka liittyy suoraan infrastruktuurin toimintaan ja on sen kannalta välttämätöntä tai joka liittyy kiinteästi sen pääasialliseen muuhun kuin taloudelliseen käyttöön. Näin pitäisi katsoa olevan silloin, kun tällaiset taloudelliset toiminnot kuluttavat samoja tuotantopanoksia kuin pääasiallinen muu kuin taloudellinen toiminta, toisin sanoen materiaaleja, laitteita, työvoimaa tai kiinteää pääomaa. Taloudellisten liitännäistoimintojen on pysyttävä laajuudeltaan suppeina suhteessa infrastruktuurin kapasiteettiin (käsitiedonanto, kohta 207).

Museokauppa liittyy kiinteästi säätiön ei-taloudelliseen museotoimintaan. Museokauppa nähdään tänä päivänä jopa osaksi kulttuurielämystä, koska hyvä museokauppa täydentää museokokemuksen kokonaisvaltaiseksi elämykseksi. Kauppa sijaitsee Tennispalatsissa samoissa tiloissa kuin varsinaiset museotilat ja kaupassa hyödynnetään museon henkilökuntaa. Siten taidemuseosäätiön museokauppa hyödyntää samoja resursseja kuin varsinainen museo, kuitenkin rajoitetusti. Kaupan tulojen arvioidaan olevan vain noin 1,8 % säätiön kokonaistuloista. Museokaupalla on lisäksi enintään marginaalinen vaikutus jäsenvaltioiden väliseen kauppaan.

Näin ollen HAM Helsingin taidemuseosäätiö sr:n tukemiseen ei katsota sisältyvän SEUT 107 (1) artiklan mukaista kiellettyä valtiontukea.

Helsingin teatterisäätiö sr

Helsingin teatterisäätiö sr:lle myönnettävän avustuksen osalta on arvioitu, että tuettu toiminta ei vaikuta jäsenvaltioiden väliseen kauppaan. Säätiö toimii rajatulla alueella ja se ei kielellisten syiden takia todennäköisesti houkuttele käyttäjiä tai vierailijoita muista jäsenvaltioista. Lisäksi tuen vaikutus rajat ylittäviin investointeihin tai sijoittautumisen edellytyksiin on todennäköisesti enintään marginaalinen. (Komission tiedonanto valtiontuen käsitteestä 2016/C 262/01 kohdat 196, 197). Kyse ei siis ole SEUT 107 (1) artiklan mukaisesta valtiontuesta.

Suomen kansallisooppera ja -baletti sr

Suomen kansallisooppera ja -baletti sr:lle myönnettävän tuen osalta on katsottu, että kyseinen säätiö ei harjoita EU:n valtiontukisäännösten mukaista taloudellista toimintaa. Valtiontuen käsitteestä annetun komission tiedonannon (2016/C 262/01) kohdan 34 mukaan tiettyjen kulttuuriin ja kulttuuriperinnön edistämiseen liittyvien toimintojen erityisluonteen vuoksi ne voidaan järjestää toisin kuin kaupalliselta pohjalta, eivätkä ne siksi ole luonteeltaan kaupallisia. Niiden julkinen rahoitus ei tämän vuoksi ole välttämättä valtiontukea. Komissio katsoo, että kulttuuriin tai kulttuuriperinnön edistämiseen liittyvän, yleisölle ilmaisen toiminnan julkisella rahoituksella on pelkästään sosiaalinen ja kulttuurillinen tarkoitus, joka ei ole luonteeltaan taloudellinen. Samaan tapaan se, että kulttuurilaitoksessa kävijöiden tai kulttuuriin tai kulttuuriperinnön edistämiseen liittyvän, yleisölle avoimen toiminnan osallistujien on maksettava maksu, joka kattaa vain osan todellisista kustannuksista, ei muuta toiminnan ei-taloudellista luonnetta, sillä maksua ei voida katsoa todelliseksi korvaukseksi tarjotusta palvelusta. Suomen kansallisooppera ja -baletti sr:n rahoitus koostuu huomattavalta osin erilaisista avustuksista, joten voidaan katsoa, että asiakkailta perittävää maksua ei voida katsoa todelliseksi korvaukseksi tarjotusta palvelusta. Näin ollen EU:n valtiontukisäännökset eivät sovellu tapaukseen.

UMO-säätiö sr

UMO-säätiö sr:lle myönnettävän avustuksen osalta on myös arvioitu, että tuettu toiminta ei vaikuta jäsenvaltioiden väliseen kauppaan. Toiminta on paikallista, se ei todennäköisesti houkuttele käyttäjiä tai vierailijoita muista jäsenvaltioista ja tuen vaikutus rajat ylittäviin investointeihin tai sijoittautumisen edellytyksiin on todennäköisesti enintään marginaalinen. (Komission tiedonanto valtiontuen käsitteestä 2016/C 262/01

22.08.2024

Asia/2

kohdat 196, 197). Kyse ei siis ole SEUT 107 (1) artiklan mukaisesta valtioneudesta.

Toimivalta

Helsingin kaupungin hallintosäännön 17 luvun 1 §:n mukaan kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta päättää toimialan avustusmäärärahojen jakamisen periaatteet ja valvoo periaatteiden toteutumista toimialatasoisesti, 2 §:n mukaisesti kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan kulttuuri- ja kirjastojaosto päättää jaoston käytettävissä olevien avustusmäärärahojen jakamisesta (kohta 3).

Asiaa ei aikataulullisista syistä voi panna pöydälle.

Esittelijä

kulttuurin edistämisen päällikkö
Veikko Kunnas

Lisätiedot

Ulla Bergström, kumppanuspäällikkö, puhelin: 09 310 22013
ulla.k.bergstrom(a)hel.fi
Veikko Kunnas, kulttuurin edistämisen päällikkö, puhelin: 09 310 37002
veikko.kunnas(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

22.08.2024

Asia/3

3

Taide- ja kulttuuriavustusta saaneiden toimijoiden tilinpidon tarkastus koskien vuotta 2022

HEL 2024-007480 T 02 05 01 00

Päätösehdotus

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan kulttuuri- ja kirjastojaosto merkitsee tiedoksi KPMG Oy:n tekemät raportit vuoden 2022 avustusten saajien tilinpidontarkastuksista.

Esittelijän perustelut

Avustustoiminta on yksi kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan keskeisistä tehtävistä. Sitä toteutetaan kolmessa palvelukokonaisuudessa. Vuosittaiset tilinpidontarkastukset ovat yksi osa toimialan avustusten käytön seurannan laadunvarmistamista ja yhtenäisten toimintatapojen kehittämistä. Yhteinen tarkastusprosessi toteutettiin nyt viidettä kertaa. Yhteistä prosessia jatketaan myös vuonna 2025, jolloin vuotta 2023 koskevat avustusten tarkastusraportit esitellään lautakunnalle ja jaostoille.

Kulttuuri- ja kirjastojaoston, liikuntajaoston ja nuorisajaoston avustuksia myönnettäessä noudatetaan Helsingin kaupungin avustusten yleisohjeita. Tämän lisäksi noudatetaan avustuslajikohtaisia arviointikriteerejä ja myöntämisperusteita.

Avustusten käytön valvonnan tarkoituksena on varmistaa, että avustusta käytetään avustuspäätöksen mukaisesti ja siihen käyttötarkoitukseen, johon se on myönnetty. Tässä tarkoituksessa valvotaan avustusta saaneen yhteisön toimintaa ja taloutta. Valvonta on mitoitettava siten, että avustuksen käytöstä avustuspäätöksen mukaisesti saadaan riittävä varmuus ottaen huomioon avustuksen suuruus ja luonne. Avustuksen myöntäjällä on oikeus tarkastaa avustuksen hakijan/saajan kirjanpito ja hallinto sekä tarvittaessa tehdä muutakin toimintaa koskevia tarkastuksia (Helsingin kaupungin avustusten yleisohjeet, Khs 28.10.2019).

Tilinpidon tarkastuksen tärkeänä tavoitteena on tarkastustoiminnan ja vuoropuhelun kautta auttaa yhteisöjä kehittämään omaa toimintaansa. Tarkastustoiminnan avulla kumppanuusyksiköissä kehitetään avustamiseen liittyvää opastusta ja neuvontaa. Kaikki tarkastuksen kohteena olevat yhteisöt saavat omaa toimintaansa koskevan tarkastusraportin, jonka lisäksi kumppanuusyksiköt käyvät tarvittaessa jokaisen kanssa

keskustelun, jossa voidaan raportin havaintoihin pohjaten sopia kehittämistoimenpiteistä.

Tarkastus vuoden 2022 toimintaan ja talouteen

Tilinpidentarkastuksen toteutti KPMG Oy, joka suoritti tarkastuksen myös aiempina vuosina. Yhdistysten toimintaa tarkasteltiin suhteessa kunkin avustuksen myöntämisperusteisiin/arviointikriteereihin, yhdistys- ja kirjanpitolakeihin sekä hyvän hallinnon periaatteisiin. Tarkastus toteutettiin yhteisen palaverin pohjalta sovittujen periaatteiden ja tehdyn sopimuksen mukaisesti.

Tarkastus kohdistui kulttuurin osalta avustuskohteisiin, jotka valikoituivat pistokoeluonteisesti avustusvalmistelijoiden harkintaan perustuen ja edustamaan erityyppisiä toimijoita ja avustuskohdejä. Tarkastaja toimitti tarkastettaville yhteisöille listan materiaaleista, joita heidän tuli toimittaa tarkastuksen tekemistä varten. Lisäksi avustusvalmistelijat toimittivat tarkastajille avustushakemuksiin ja niiden päätöksiin liittyvän materiaalin.

Kulttuurin avustusta saaneet tarkastetut toimijat olivat:

1. Höyhentämö-teatteriyhdistys ry
2. Linnanmäen sirkuskoulun kannatusyhdistys ry
3. Seurasaarisäätiö – Fölisöstiftelsen sr
4. Suomalaisen barokkiorkesterin kannatusyhdistys ry
5. Suomen valokuvataiteen museon säätiö sr

Tarkastuksen havainnot

Keskeisenä havaintona voidaan todeta, että toiminnantarkastuksen kohteena olleiden kulttuurin toimijoiden avustusten osalta ei ole tehdyn asiantuntija-arvion mukaan perustetta takaisinperinnälle.

Tarkastettavien kohteiden luonne on myös ollut moninainen ja avustusten seurannan järjestäminen vaihtelee. Voidaan todeta, että avustusten käytön ohjeistuksessa on edelleen syytä painottaa vahvasti avustuskohtaisen kirjanpidon seurannan tärkeyttä. Tarkastuksessa nostettiin esille, että yleisavustuksen/toiminta-avustuksen osalta haastavaa on se, kuinka käsitellään tilanteita, joissa yhdistyksen toiminta on kaiken aikaa ylijäämäistä ja yhdistyksellä on paljon omaisuutta. Kulttuurin avustusten osalta avustuksen tarvetta arvioidaan hakemuskohtaisesti. Taide- ja kulttuuriavustusten arviointiperusteiden mukaisesti avustushakemusten arvioinnissa kiinnitetään huomiota muun muassa toiminnallisiin lähtökohtiin, jonka osana arvioidaan taloudellisia riskejä ja sitä,

miten tarpeellinen avustus on toteutettavan toiminnan kannalta. Lisäksi Helsingin kaupungin avustusten yleisohjeiden mukaisesti avustusta ei saa käyttää varainhankinnan tai liike- ja sijoitustoiminnan menoihin eikä rahoitusomaisuuden tai muiden pitkäaikaisten sijoitusten lisäämiseen. Toiminta-avustusta saavien toimijoiden osalta yhteisöjen taloutta seurataan avustusten raportoinnin yhteydessä ja avustusten raportointi- ja seurantaprosesseja kehitetään pitkäjänteisesti osana avustusvalmistelua.

Tarkastuksessa kiinnitettiin huomiota myös osallistujatietojen arkistointiin tietosuojan näkökulmasta ja siihen, että osa avustushakemuksista oli tietokuvauksiltaan melko suppeita. Nämä huomiot eivät kuitenkaan nousseet erityisesti esille kulttuurin tarkastettujen yhteisöjen osalta.

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta käsitteli asiaa kokouksessaan 11.6.2024, § 79. Toimiala tulee jatkossa kiinnittämään huomiota myös avustushakemuksien sisältöihin ja avustusten myöntöpäätöksiin. Mikäli kulttuurin avustusten osalta katsotaan tarpeelliseksi, avustusohjeistuksessa tullaan täsmentämään esimerkiksi sitä, miten käsitellään tilanteita, joissa myönnetty avustus on pienempi kuin haettu avustus budjetin/toiminnan osalta (kohdennetut avustukset). Avustuksen käytön arvioinnissa tullaan jatkossakin arvioimaan, miten budjettia ja toimintaa on sopeutettu suhteessa myönnettyyn avustukseen.

Tarkastuksen kohteet antoivat lähtökohtaisesti myönteistä palautetta tarkastuksesta. He kokivat tarkastuksen hyödyllisenä prosessina toimintansa jatkokehittämisen kannalta.

Avustusten käytön seuranta sekä yhteisöjen talouden ja hallinnon kehittämistä edistetään toimialayhteisesti. Tarkastusten lisäksi mahdollisia toimenpiteitä ovat valmistelijoille suunnatut koulutukset ja kentälle kohdennetut tilaisuudet. Yhteisöjen tilinpidontarkastukset ja niistä tuotettavat raportit ovat hyvä väline niin vuoropuhelun lisäämiseen kuin seurannan kehittämiseen sekä toimialan sisällä että suhteessa avustuksen saajiin.

Tilinpidon tarkastusten tavoitteena on edistää helsinkiläisten kulttuuri- ja vapaa-ajan toimintaa järjestävien yhteisöjen toimintaedellytyksiä, osaamista ja tasa-arvoa. Näin myös osaltaan tuetaan kansalaisyhteiskuntaa, rakennetaan luottamusta ja lisätään helsinkiläisten mahdollisuuksia kokea elämyksiä, harrastaa ja osallistua.

Toimivalta

Helsingin kaupungin hallintosäännön mukaan kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta päättää toimialan avustusmäärärahojen jakamisen peri-

22.08.2024

aatteet ja valvoo avustusperiaatteiden toteutumista toimialatasoisesti. Lautakunnan jaostot päättävät jaostojen käytettävissä olevien avustusrahojen jakamisesta ja hyväksyvät perusteet ja rajat, joiden mukaan viranhaltija päättää avustusrahojen jakamisesta. Lisäksi jaostot valvovat avustusten käyttöä. (luku 17, § 1–4)

Esittelijä

kulttuurin edistämisen päällikkö
Veikko Kunnas

Lisätiedot

Inka Kunnala, erityissuunnittelija, puhelin: 09 310 33169
inka.kunnala(a)hel.fi
Ulla Bergström, kumppanuspäällikkö, puhelin: 09 310 22013
ulla.k.bergstrom(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Kulttuuri_Raportti_Höyhentämö-teatteriyhdistys ry
- 2 Kulttuuri_Raportti_Linnanmäen sirkuskoulun kannatusyhdistys ry
- 3 Kulttuuri_Raportti_Seurasäätiö - Fölisöstiftelsen sr
- 4 Kulttuuri_Raportti_Suomalaisen barokkiorkesterin kannatusyhdistys ry
- 5 Kulttuuri_Raportti_Suomen valokuvataiteen museon säätiö sr

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta

Päätöshistoria

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta 11.06.2024 § 79

22.08.2024

Asia/4

4

HAKA-palkintorahastosta myönnettävä kulttuuriperintöpalkinto 2024

HEL 2024-006566 T 00 04 04

Päätösehdotus

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan kulttuuri- ja kirjastojaosto päättää HAKA-palkintorahastosta myönnettävän 30 000 euron kulttuuriperintöpalkinnon saajan vuodelle 2024 liitteen 1 mukaisesti. Palkinnon saaja julkaistaan 9.10.2024.

Esittelijän perustelut

Kulttuuri- ja kirjastojaosto jakaa kulttuuriperintöpalkinnon yhteisen kulttuuriperinnön hyväksi tehdystä työstä rakennuskulttuurin ja kulttuuriympäristöjen parissa. Helsingin kulttuuriperintöpalkinnon arviointiperusteista päätettiin kulttuuri- ja kirjastojaoston kokouksessa 21.5.2024, § 20 seuraavasti:

- ajankohtainen ja vaikuttava sekä helsinkiläistä kulttuuriperintöä vaaliva
- vaikuttava restaurointi- tai korjaushanke, jolla edistetään kulttuuriympäristön/ rakennusperinnön säilymistä, tai
- esimerkki hyvin läpiviedystä korjaushankkeesta, jolla on edistetty rakennuksen käyttöä kaupunkilaisten ilona ja voimavarana, tai
- esimerkillisin työtavoin, konservoinnin työtavoin ja alkuperäisiä materiaaleja säilyttäen toteutettu (hyvät tutkimukset, esim. väritutkimukset), tai
- myönteinen esimerkki yhteisön toiminnasta kulttuuriympäristön käytön ja vaalimisen edistämiseksi, tai
- aktiivinen tiedon julkistaminen painopisteenä paikallishistoria ja kulttuuriympäristöt.

Päätösesitys on valmisteltu Helsingin kaupungin kulttuurin edistäminen -palvelun ja kaupunginmuseon yhteisvalmistelulla.

Palkinto julkistetaan Helsingin Kulttuuriympäristöfoorumien yhteydessä järjestettävässä palkinnonjakotilaisuudessa 9.10.2024, Helsingin kaupungintalon Tapahtumatorilla.

Toimivalta

22.08.2024

Asia/4

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta siirsi 9.4.2024, § 48 Haka-rahaston varoista jaettavia palkintoja koskevan päätöksenteon kulttuuri- ja kirjastojaostolle.

Esittelijä

kulttuurin edistämisen päällikkö
Veikko Kunnas

Lisätiedot

Reetta Heiskanen, museonjohtaja, puhelin: 310 32216
reetta.heiskanen(a)hel.fi

Liitteet

1 Kulttuuriperintöpalkinto 2024_EI JULKISUUTEEN ennen palkintojen jakoa 9.10.2024

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta

Päätöshistoria

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan kulttuuri- ja kirjastojaosto 21.05.2024 § 20